

۱۴۱۷۷۹۳

بلاغ احمدی

اندیشنامه جنبش نرم‌افزاری (۱۱)

دانش انسانی اسلامی یا دانش انسانی سکولار؟

تأملی بر تحقق پندش علم انسانی اسلامی

بلاغ

مؤسسه پژوهشی و انتشاراتی
www.BORHAN.ir

فهرست

پیشگفتار ۶

فصل اول

علوم انسانی اسلامی یا سکولار؟ ۸

گونه‌شناسی نقادی بر نسبت‌های ناصواب از «علوم انسانی اسلامی» ۸

معناداری و معقولیت فاعل در لید «علوم انسانی اسلامی» ۱۷

«تصرف‌ناپذیری» و «تراجوسی» روی نوین علم ۲۰

تاخر تکوین «فلسفه علم» از تکوین خود «علم» ۲۵

کزی‌ها و کاستی‌های نظری «علوم انسانی سکولار» ۲۸

کزی‌ها و کاستی‌های معرفت‌شناختی ۳۰

کزی‌ها و کاستی‌های هستی‌شناختی ۳۲

کزی‌ها و کاستی‌های هنجارشناختی ۳۴

فصل دوم

علوم انسانی اسلامی، امکان یا امتناع؟ ۳۷

حداقل انگاری مضمون و مفاد دین ۳۷

حداقل انگاری مضمون و مفاد دین ۳۸

تفاوت شأن و نامتجانس انگاری دین و علوم انسانی ۴۵

نامتجانس انگاری معرفت‌شناختی دین و علوم انسانی ۴۷

سیالیت دین و سکولار بودن ماهیت علوم انسانی ۵۰

سکولار بودن ماهیت علوم انسانی ۵۳

انسداد باب نقادی و عدم تحقق مصداقی از علوم انسانی اسلامی ۵۸

عدم تحقق و تعیین مصداقی از علوم انسانی اسلامی ۶۲

کتابنامه ۶۴

پیشگفتار

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا آتَاكُمْ بُرْهَانٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكُمْ نُورًا مُّبِينًا

ای مومنان! ما برای شما برهان آوردیم و ما نوری روشنگر (قرآن) به شما فرستادیم (نساء: ۱۷۴).

سپاس خداوندی را که بشر را به این عقانیت وجود ذی جود آخرین فرستاده‌اش و نور روشنی بخش کلام‌الله مجید را آیت کرده و ملت شریف ایران را با هدیه‌ی آسمانی انقلاب اسلامی و حیات در ذیل نعمت ولایت پیغمبر و تسخیر رشد و تعالی قرار داد. انقلاب اسلامی نعمت بی‌بدیلی بود که راه‌پیمایان انقلاب ایران شد تا مسیر تمدن‌سازی اسلامی و الگو شدن برای جهان بشریت را بیمایندگی در این طریق، راه ناپیموده هنوز زیاد است و نیازمند گام‌هایی استوار و خردورزانه هستیم. انباشته‌ی برهان که متشکل از جمعی از فرزندان انقلاب اسلامی است، کانونی است که مال در زمینه‌ی تبیین گفتمان تمدن‌ساز انقلاب اسلامی، تلاش این مؤسسه‌ی اندیشه‌محور بر این است که با تکیه بر سرمایه و استعداد معرفتی-علمی نیروهای فرهیخته‌ی جریان انقلابی و ارزشی، به تبیین گفتمان انقلاب کمک کند و در مسیر تربیت نیروهای فکری تراز انقلاب اسلامی و یا به تعبیری، «مؤمن اندیشه‌ورز جهادی» بکوشد.

مؤسسه برهان مسیر مطلوب خود را حرکت در چارچوب الگوی امام-امت می‌داند

و بر این اساس، مبنای گفتمان‌سازی جهادگران فکری این اندیشکده بر پایه‌ی تبیین بیانات و دغدغه‌ها و مطالبات سیاسی-فرهنگی حضرت امام (ره) و مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) و تولید پژوهش‌های معرفتی و راهبردی معطوف به این مهم است. اندیشکده‌ی برهان بر آن است که در مسیر یک جهاد فکری و اعتقادی منسجم و متقن با پاسخگویی مستدل و منطقی به پرسش‌ها و مسئله‌های کنونی جامعه، گره‌گشایی از معضلات فکری و نظری و شبهه‌زدایی و تولید تحلیل و تأملات سالم و پالوده از کج‌اندازی، انحراف، گام بردارد.

اندیشه‌نامه حاضر به مسأله مهم تحول در علوم انسانی و اسلامی سازی آن می‌پردازد. لازم است از زحمات آقای مهدی جمشیدی که در نگارش این اثر مشارکت داشته‌اند، کمال سپاسگزاری بر عمل آید.

امید است این اثر، گامی کوچک اما مؤثر در شناخت و تعمیق گفتمان تمدن‌ساز انقلاب اسلامی و بازخوانی اندیشه‌های ناب اسلامی و مورد رضایت پرچمدار هدایت بشر، حضرت ولی‌عصر (عج) قرار گیرد.

محمدجواد اخوان

مدیر اندیشکده برهان